

Αθήνα, 30 Ιουνίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς:

- Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού
- Εσωτερικών

ΘΕΜΑ: «Σχετικά με την προσβασιμότητα των ατόμων με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης»

Οι σοβαρές συνέπειες που φέρουν οι αρνητικές πρωτιές που καταγράφει η χώρα μας στην παροχή υπηρεσιών σε άτομα με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) κι εν γένει σε ανεκπλήρωτες ανάγκες ΑμεΑ εντοπίζονται και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ενδεικτικό παράδειγμα αποτελούν οι ελλείψεις που καταγράφονται στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), το μεγαλύτερο πανεπιστήμιο της χώρας, και που το καθιστούν ουσιαστικά μη προσβάσιμο σε άτομα με ΔΑΦ.

Για τα άτομα αυτά, ανεξάρτητα από τον βαθμό λειτουργικότητάς τους, η παρακολούθηση των σπουδών στο πανεπιστήμιο σχετίζεται με πολλαπλές δυσκολίες. Διότι, πέρα από τη διατάραξη της ρουτίνας και της επανάληψης που είναι σημαντική για αυτά και συντελείται κατά την εισαγωγή τους στο πανεπιστήμιο, την αλλαγή της σχέσης τους με τις οικογένειές τους και τη διαχείριση του καθημερινού χρόνου τους, έρχονται αντιμέτωποι με νέες δυσκολίες. Δυσκολίες που συνδέονται με την αισθητηριακή υπερευαισθησία ή υποευαισθησία σε αισθητηριακά ερεθίσματα (όπως τον ήχο, το φως και την υφή), δυσκολίες που αφορούν στην φοίτηση, τις δεξιότητες μελέτης και οργάνωσης, την εργασία σε ομάδες, την αξιολόγηση και την εν γένει ενσωμάτωσή τους στο ακαδημαϊκό περιβάλλον. Όπως επισημαίνουν ειδικοί δε, η αισθητηριακή υπερευαισθησία, βασικό χαρακτηριστικό της αυτιστικής διαταραχής, συχνά απορρυθμίζει το άτομο, ενώ του δημιουργεί άγχος, ιδιαίτερα σε χώρους με πολλά άτομα και ερεθίσματα, όπως είναι τα αμφιθέατρα των πανεπιστημίων, η βιβλιοθήκη, τα εργαστήρια κ.λπ.

Η πρόσφατη επιστολή φοιτητή με ΔΑΦ στο ΑΠΘ που είδε το φως της δημοσιότητας έρχεται να περιγράψει μια καθημερινότητα γεμάτη εμπόδια, από την αισθητηριακή υπερευαισθησία έως την απουσία δομών υποστήριξης. Και να συνοψίσει τα

προβλήματα που αντιμετωπίζουν όλοι οι φοιτητές με αναπηρία και σχετίζονται με την έλλειψη υποδομών, τη μέριμνα για εξατομικευμένη φροντίδα (κυρίως ως προς τον τρόπο διδασκαλίας και εξέτασης), την ανάγκη για επαναλαμβανόμενη γνωστοποίηση, σε κάθε εξάμηνο και προς κάθε διδάσκοντα, της φύσης της αναπηρίας τους και των προσαρμογών που απαιτούνται ώστε να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία. Και δημιουργείται εύλογη απορία γιατί δεν εφαρμόζεται στην πράξη, για παράδειγμα, η διάταξη του άρθρου 109 του ν.4957/2022 που προβλέπει τη σύσταση σε κάθε ΑΕΙ «Μονάδας Ισότιμης Πρόσβασης Ατόμων με Αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες». Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει κι η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) στην με αρ. πρωτ. 685/19.06.2025 επιστολή της, *«τα εύλογα και συνάμα δίκαια αιτήματα [...] όπως η σύσταση τμήματος υποστήριξης για φοιτητές με αναπηρία, η ευελιξία στην παρακολούθηση των μαθημάτων, η θεσμοθέτηση εναλλακτικών διαδικασιών εξέτασης, η δημιουργία μηχανισμών εξατομικευμένης υποστήριξης στο μεγαλύτερο μέρος τους σχετίζονται με τις προβλέψεις του ν.4957/2022 [...] και ως εκ τούτου δεν θα έπρεπε να υφίστανται εάν ο νόμος εφαρμόζονταν στην πράξη».*

Επιπλέον, πρέπει να τονιστεί ότι απαιτούνται, πέραν της διασφάλισης της πλήρους προσβασιμότητας των ατόμων με ΔΑΦ, και η διασφάλιση της ενημέρωσης των εν λόγω ατόμων για τα δικαιώματα και τις δυνατότητές τους, αλλά και η σχετική εκπαίδευση του προσωπικού για την ορθή επαφή και εξυπηρέτηση των ατόμων με ΔΑΦ.

Επειδή η Πολιτεία οφείλει να εγγυάται την ισότιμη πρόσβαση και την απρόσκοπτη φοίτηση των ατόμων με αναπηρία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Επειδή ο αυτισμός, ακόμα και στις λειτουργικότερες μορφές του, είναι μία μόνιμη και σοβαρή αναπηρία.

Επειδή σήμερα υπολογίζεται πως ένας όλο και μεγαλύτερος αριθμός παιδιών λαμβάνει διάγνωση ΔΑΦ. Στην Ελλάδα, κάθε χρόνο, γεννιούνται περίπου 750 παιδιά με ΔΑΦ και, δυστυχώς, η καθημερινότητα αυτών και των οικογενειών τους είναι ανυπέρβλητα δύσκολη.

Επειδή οι ελλείψεις συμπεριληπτικών υποδομών και η ανεπαρκής υποστήριξη των φοιτητών με ΔΑΦ δεν εντοπίζονται μόνο στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης αλλά και στο σύνολο των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας, δυσχεραίνοντας τη φοίτησή τους και πλήττοντας βαθιά την αξιοπρέπειά τους.

Επειδή δεν είναι δυνατόν νομοθετικές διατάξεις να παραμένουν κενό γράμμα.

Επειδή απαιτείται μια ολιστική προσέγγιση για τον αυτισμό και τα άτομα με ΔΑΦ, καθώς και να επενδύσουμε έμπρακτα στη συμβουλευτική της εκπαιδευτικής

κοινότητας που καλείται να αντιμετωπίσει μια σειρά προκλήσεων που φέρουν οι αναπτυξιακές διαταραχές.

Επειδή είναι επιτακτική η ανάγκη δημιουργίας ενός συμπεριληπτικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος που ανταποκρίνεται στις ανάγκες όλων των φοιτητών και η διασφάλιση της ισότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης στην ακαδημαϊκή ζωή.

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

- 1. Σε ποιες ενέργειες προτίθενται να προβούν ώστε τόσο το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης όσο και τα υπόλοιπα ΑΕΙ της χώρας να καταστούν πλήρως προσβάσιμα σε άτομα με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος και με προβλήματα αισθητηριακής επεξεργασίας;**
- 2. Για ποιον λόγο δεν εφαρμόζονται στην πράξη οι διατάξεις που υπάρχουν στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο και αφορούν στα άτομα με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες;**
- 3. Σκοπεύουν να αξιολογήσουν τις σχετικές προτάσεις που διατυπώνονται από αρμόδιους φορείς και άτομα με αναπηρία;**

Η ερωτώσα Βουλευτής

Θρασκιά Ουρανία (Ράνια)